

Poliisilaitoksen menettely asiakirjapyyntöön vastaamisessa

KANTELU

Kantelija on arvostellut oikeuskanslerinvirastoon 17.4.2020 saapuneessa kantelussaan poliisilaitoksen menettelyä sille 5.3.2020 tekemänsä asiakirjapyyntön käsittelyssä. Kantelijan mukaan hänen asiakirjapyyntönsä oli vastattu vasta 17.4.2020 ja vain siitä syystä, että hän oli kannellut vastaamatta jättämisestä oikeuskanslerille.

Kantelija on pyytänyt oikeuskansleria tutkimaan poliisilaitoksen menettelyn, kun se ei kerrottua asiakirjapyyntöä käsitellessään noudattanut viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa asiakirjapyyntön käsittelylle säädettyä määräaika. Lisäksi kantelija on muun ohella pyytänyt tutkimaan, onko asiakirjapyyntön ratkaissut poliisilaitoksen rikosylitarkastaja rikkonut lakia, kun poliisilaitos hänen päätöksellään kieltäytyi antamasta kantelijan pyytämiä tietoja. Lisäkirjoituksissaan 17.4.2020, 22.4.2020 ja 23.4.2020 kantelija on pyytänyt tutkimaan, onko poliisilaitos antanut kaupungille tiedon, jonka antamisesta hänelle on kieltäydytty. Kantelijan mukaan hänelle on kieltäydytty antamasta julkisia tietoja tai kaupungille on annettu salassa pidettäviä tietoja.

Lisäkirjoituksessaan 30.4.2020 kantelija on pyytänyt oikeuskansleria tutkimaan, menettelikö kaupunki lainvastaisesti, kun se ei vastannut hänen 24.4.2020 esittämänsä kysymyksen, minkä lainsäädännön nojalla ja missä käyttötarkoituksessa kaupunki käsittelee erästä hänen mainitsemaansa tietoa. Lisäksi kantelija on pyytänyt tutkimaan, onko kaupungilla ollut laillinen oikeus käsitellä poliisin sille antamia ja salassa pidettäviksi väittämiään tietoja.

Lisäkirjoituksessaan 7.5.2020 kantelija on vielä pyytänyt oikeuskansleria tutkimaan, onko kaupunginvaltuutettu ollut esteellinen tekemään rikosilmoituksen toisen valtuutetun valtuustopuheesta.

SELVITYS

Poliisihallitus on antanut asiassa apulaisoikeuskanslerin siltä pyytämän 1.3.2021 päivätyn lausunnon, jonka liitteenä on poliisilaitoksen lausunto sekä kantelijan asiakirjapyyntöön käsittelyyn osallistuneiden rikosylikomisarion ja rikosylitarkastajan selvitykset. Ne toimitetaan kantelijalle päätöksen ohessa tiedoksi.

Lisäksi asian esittelijä on vielä syyskuussa hankkinut asiaa koskevia tietoja kaupungilta.

RATKAISU

1 Poliisilaitoksen menettely

Tiedon antamisesta viranomaisen asiakirjasta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999, julkisuuslaki). Sen 14 §:n 4 momentin mukaan asiakirjapyyntöä koskeva asia on käsiteltävä viivytyksettä, ja tieto julkisesta asiakirjasta on annettava mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään kahden viikon kuluessa siitä, kun viranomainen on saanut asiakirjan saamista koskevan pyynnön. Jos pyydettyjä asiakirjoja on paljon tai niihin sisältyy salassa pidettäviä osia tai jos muu niihin rinnastettava syy aiheuttaa sen, että asian käsittely ja ratkaisu vaativat erityistoimenpiteitä tai muutoin tavanomaista suuremman työmäärän, asia on ratkaistava ja tieto julkisesta asiakirjasta annettava viimeistään kuukauden kuluessa siitä, kun viranomainen on saanut asiakirjan saamista koskevan pyynnön.

Apulaisoikeuskansleri oli 1.4.2020 siirtänyt Poliisihallituksen käsiteltäväksi kantelijan oikeuskanslerinvirastoon 24.3.2020 saapuneen kantelun dnro OKV/561/1/2020, joka oli koskenut poliisilaitoksen menettelyä kantelijan sille 5.3.2020 tekemään asiakirjapyyntöön vastaamisessa. Poliisihallitus oli edelleen siirtänyt kantelun poliisilaitoksen käsiteltäväksi, joka oli 17.4.2020 antanut muutoksenhakukelpoisen päätöksen kantelijan asiakirjapyyntöön.

Poliisihallitus on todennut lausunnossaan, että kantelijan asiakirjapyyntöön vastaamisessa lain asettama määräaika oli ylittynyt inhimillisen erehdyksen vuoksi.

Kantelija oli 5.3.2020 esittänyt poliisilaitokselle useita kysymyksiä, jotka poliisilaitos oli tulkinut asiakirjapyyntöksi ja antanut niihin muutoksenhakukelpoisen päätöksen. Kantelija oli saanut

vastauksen tiedusteluunsa vasta 17.4.2020 eli sen jälkeen, kun apulaisoikeuskansleri oli siirtänyt kantelijan asiasta tekemän kantelun poliisin käsiteltäväksi. Asiakirjapyyntöä käsittelemään kului aikaa noin kuusi viikkoa.

Totean kerrotun perusteella, ettei poliisilaitos ollut käsitellyt kantelijan asiakirjapyyntöä julkisuuslaissa edellytetyllä joutuisuudella.

Kantelija oli tehnyt rikosilmoituksen asian 17.4.2020 ratkaisseen rikosylitarkastajan menettelystä siltä osin, kun hän oli katsonut, että rikosylitarkastaja oli asiassa luovuttanut kaupungille salassa pidettävää tietoa tai vaihtoehtoisesti jättänyt luovuttamatta hänelle julkista tietoa. Valtakunnansyyttäjän toimistossa poliisirikosasioiden tutkinnanjohtajana toimiva aluesyyttäjä on 6.5.2020 päätöksestään nro 20/522 (asianro R 20/297) tarkemmin ilmenevillä perusteilla todennut, ettei asiassa ollut syytä epäillä poliisin syyllistyneen rikokseen.

Minulla ei ole kantelusta ja asiasta käytettävissäni olevasta selvityksestä ilmenevän perusteella aihetta arvioida asiaa toisin kuin mainittu aluesyyttäjä eikä perusteita todeta rikosylitarkastajan menetelleen asiassa muutoinkaan lainvastaisesti tai laiminlyöneen velvollisuuksiaan. Poliisilaitoksen menettelyssä ei edellä arvioimaani asiakirjapyyntöä käsittelemään joutuisuutta lukuun ottamatta ole muutoinkaan tullut ilmi mitään sellaista, mikä antaisi aihetta toimenpiteisiini.

2 Kaupungin menettely

Asian esittelijä on saanut kaupungin lakimieheltä vastauksena tiedusteluunsa tiedon, ettei kantelijan 24.4.2020 lähettämään tiedusteluun hänen siinä mainitsemansa tiedon käsittelyn oikeusperustasta ja käyttötarkoituksesta ilmeisesti ollut vastattu. Syyksi vastaamattomuuteen lakimies on olettanut olleen inhimillisen erehdyksen. Lakimiehen näkemyksen mukaan kantelija oli kuitenkin jo saanut vastauksen hänelle lähetetyissä aiemmissa viesteissä, joista oli käynyt ilmi, ettei kantelijan tarkoittamaa tietoa ollut kaupungissa käsitelty, vaan se oli saatu puhelinkeskustelun yhteydessä eikä sitä ollut kirjattu mihinkään.

Valtioneuvoston oikeuskanslerista annetun lain 4 §:n 2 momentin mukaan oikeuskansleri ryhtyy hänelle tehdyn kantelun johdosta niihin toimenpiteisiin, joihin hän katsoo olevan aihetta lain noudattamisen, oikeusturvan tai perus- ja ihmisoikeuksien toteutumisen kannalta. Asiassa hankitaan oikeuskanslerin tarpeelliseksi katsoma selvitys.

Asiassa ei ole tullut ilmi mitään sellaista, joka antaisi minulle aiheen ryhtyä enemmän tutkimaan kaupungin menettelyä. Siltä osin, kun kantelija on pyytänyt tutkimaan kaupunginvaltuutetun esteellisyyttä rikosilmoituksen tekemisessä, totean vielä, että rikosilmoituksen voi tehdä kuka tahansa, joka epäilee rikoksen tapahtuneeksi. Kantelu ei tältäkin osin anna aihetta toimenpiteisiini.

3 Johtopäätökset ja toimenpiteet

Poliisilaitokselta oli edellä päätökseni kohdassa 1 todetuin tavoin kulunut kantelijan asiakirjapyyntöön vastaamiseen noin kuusi viikkoa. Poliisilaitos ei ollut käsitellyt asiakirjapyyntöä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa edellytellä joutuisuudella.

Kiinnitän poliisilaitoksen huomiota viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain säännösten noudattamiseen asiakirjapyyntöjen käsittelyssä.

Asia ei anna aihetta muihin toimenpiteisiini.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Apulaisoikeuskanslerin sijainen

Petri Martikainen

Vanhempi oikeuskanslerinsihteeri

Linda Harjutsalo